

Viborg på egen hånd

Gå en tur rundt i Viborg på egen hånd, se nogle af byens seværdigheder, historiske steder og skønne parker. Følg numrene på kortet fra 1 til 10.

Go' fornøjelse.

1. Skovgaard Museet.

Bygningen har tidligere huset byens rådhus. Det er opført i barok stil i 1728 af den tyske bygmester Claus Stallknecht. Skovgaard Museet har haft til huse i bygningen siden 1980.

I kælderens under museet er der på gæstetoiletterne spor efter husets fortid som arrest. I muren sidder der stadig ringe, som fangerne var lænket til. Lænkerne var nødvendige. Ellers stak fangerne af. Der var ingen vagter, og bygningen var ikke sikret.

2. Viborg Domkirke.

Den nuværende kirke er fra 1876. Rundt om kirken kan man i plænen se markeringer af tilbygninger til den middelalderlige udgave af domkirken. Prøv at se, om du kan finde alle fire. Viborg har haft en domkirke siden 1060. Den nuværende kirke stod færdig i 1876 og er opført i romansk stil. Krypten under koret fra 1130'erne er stadig bevaret. Kirken er berømt for Joakim Skovgaards udsmykning.

3. Latinerhaven.

Haven er en brandtomt efter den store bybrand i 1726. Haven har sit navn, fordi Latinskolen i Sct. Mogens Gade 1 overtog grunden og anlagde nyttehaver for skolens lærere. Den nuværende have er anlagt af tidligere stadsgartner Rasmus Brostrøm, Søren Brostrøms oldefar. Haven ligger i dag som et bynært åndehul. To personer er hædret her. Prøv at se om du kan finde busten af forfatteren St. St. Blicher og mindepladen for ornitologen H.C.C. Mortensen også kendt som Fugle-Mortensen.

4. Hjultorvet.

I middelalderen var Sct. Mathias Kirke og Kirkegård på denne plads. Kort efter reformationen blev pladsen udlagt til torv. Navnet henviser til, at det i gammel tid var handlende fra oplandet der kørte deres vogne ind på torvet, når der var markedsdag. Den store granitskulptur, der fylder det meste af torvet, forestiller den gamle Sct. Mathias Kirke. Det kan man godt forestille sig, hvis man kigger efter. Under arbejdet viste arkæologiske udgravninger dog, at den rigtige kirkes placering ikke ligger helt samme sted på torvet. Skulpturen skulle altså have været placeret anderledes.

5. Nytorv.

Her lå i middelalderen Sct. Hans Kirke. Her holdt Hans Tausen i 1527 de første offentlige lutherske prædikener i Danmark. Nytorv var i 17-1900-tallet byens store markedsplads og er i dag centrum for de store byfester Snapsting og Jul i Viborg. Sct. Kjelds brønd på torvet har ikke noget med den middelalderlige helgen Sct. Kjeld at gøre. Den blev skænket af stiftamtmand Howard Grøn og hans hustru ved deres sølvbryllup i 1914. To år tidligere havde parret også skænket byen Amtmandens bro ved Sønder Mølle.

6. Hans Tausens Minde.

Mindet er etableret, hvor Gråbrødre Klosterkirke stod indtil 1830. Hans Tausen prædikede i kirken, da Viborg i 1529 blev reformeret, syv år før Christian 3. reformerede Danmark i 1536. Den

markante Hans Tausen-skulptur er lavet af Bjørn Nørgaard i 2004. Bøgehækken markerer omridset af den tidligere Gråbrødre Klosterkirke. Lige vest for kirken kan man i den gule mur se en rød sten, der forestiller Jesus på korset. Her er et eksempel på, at byens mange nedrevne kirker lever videre rundt om i andre bygninger.

7. Karnapgården.

Én af byens ældste bygninger. Den er påbegyndt i 1640'erne, og her kan man tydeligt se, at der er genbrug af de mange kirker, der var i Viborg i middelalderen. Gå ind gennem porten og kig. Der er mange kvadersten og nogle romanske relieffer fra kirkerne. Genbrug og bæredygtighed er gammel vin på nye flasker.

8. Navnløs.

Navnløs er én af de smalleste gader i byen. De toppede brosten gør vejen uegnet til moderne trafik. Gaden fik sit specielle navn i 1824, da byrådet i en indberetning om byens gadenavne glemte at skrive gadens navn. En embedsmand i Generaltoldkammeret kaldte den derfor Navnløs. Bureaukratiet fungerede også for 200 år siden.

9. Sukkenes Bro.

Broen forbinder Viborgs tidligere Vestre Landsret, der blev indviet i 1919, med arresten bag Viborgs gamle rådhus. Navnet henviser til den anklagedes tunge gang over til retslokalerne i Vestre Landsret. De tunge suk over broen er nu fortid, og i løbet af 2020'erne åbner begge bygninger med museumsaktiviteter i Domkirke kvarteret.

10. Kongehyldningsmonumentet.

Monumentet i bronze og med en granitfod er rejst i 1965. Det markerer, at de danske konger blev hyldet eller valgt i Viborg fra ca. 1000-1660. Monumentet forestiller Margrethe 1. og hendes efterfølger Erik af Pommern. Kongehyldninger eller kongevalg foregik på Domkirkepladsen. Monumentet står altså ikke, hvor hyldningerne foregik. Det står i stedet i baggården til en gammel adelsgård, som for længst er revet ned.